Антропологија граница, силабус и образложење предмета

Студијски програм: Основне академске студије етнологије и антропологије

Назив предмета: Антропологија граница

Наставник: др Богдан Дражета, доцент

Статус предмета: изборни (јесењи семестар)

Број ЕСПБ: 6

Услов: читање и разумевање енглеског језика

Циљ предмета

Циљ курса јесте усвајање теоријско-методолошког оквира проучавања граница и сродних појмова као што су идентитет и простор, односно разумевање и анализирање појма границе из угла етнологије-антропологије. Други циљ јесте разумевање савремених процеса изградње етничког/националног, регионалног и локалног идентитета у односу на простор, односно границе. Анализа утицаја граница до којих се сваки од наведених нивоа идентитета простире трећи је циљ овог курса.

Исход предмета

Након похађања предмета Антропологија граница, студенти и студенткиње ће моћи да се баве етнолошким-антрополошким истраживањем граница и етничког/националног, регионалног и локалног идентитета, као и њихове међусобне интеракције. Студенти ће разумети како се етнички идентитет повезује са верским, како су регионални и локални идентитети третирани у данашњем свету заснованом на концепту јасно омеђених етницитета/нација/држава и моћи ће да препознају и контекстуализују границе (физичке и симболичке) у различитим социо-културним домаћим и страним срединама.

Садржај предмета

Теоријска настава

У оквиру овог предмета, разматрају се основни појмови везани за границе, идентитет (етнички/национални, регионални, локални), простор и сл. Свет у коме живимо јесте свет

граница, нужно повезаних са концептом простора. Препознавање и анализирање граница, било да су у питању физичке или симболичке баријере, важан је предуслов за разумевање идентитета и функционисање различитих културних заједница. Области етнологије-антропологије које се баве етницитетом/нацијом, државом, регијом, местом и др. облицима територијалног самоорганизовања људи, проширују се концептима границе и простора.

Практична настава /

Литература

Bart, Frederik. 1997. „Etničke grupe i njihove granice“. U *Teorije o etnicitetu*, ur. Filip Putinja i Žoslin Stref–Fenar, 211-259. Beograd: Biblioteka XX vek.

Donnan, Hastings and Thomas M. Wilson. 1999. *Borders: Frontiers of Identity, Nation and State*. Oxford: Berg. 19-41.

Eriksen, Tomas Hilen. 2004. *Etnicitet i nacionalizam*. Beograd: Biblioteka XX vek. 41-67.

Hristić, Ljubomir. 2009. *Granice kao kulturni konstrukt. Mitološki arhetip Američkog Zapada*. Beograd: Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za etnologiju i antropologiju, Centar za proučavanje folklora i popularne kulture. 11-17.

Nail, Thomas. 2016. *Theory of the border*. Oxford and New York: Oxford University Press. 1-25.

Nedeljković, Saša. 2007. *Čast, krv i suze: ogledi iz antropologije etniciteta i nacionalizma*. Beograd: Zlatni zmaj i Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu. 12-35; 197-288.

Raos, Višeslav. 2010. Politike teritorijalnosti u BiH. *Političke analize* 1 (4): 6-10.

Wilson, Thomas M. and Donnan Hastings. 2012. “Borders and Border Studies”. In *A Companion to Border Studies*, eds. Wilson, Thomas M. and Donnan Hastings, 1-25. Oxford: Willey-Blackwell.

2016. *Ethnographic Research in Border Areas: Contributions to the Study of International Frontiers in Southeast Europe*, eds. Vassilis Nitsiakos, Ioannis Manos, Georgios Agelopoulos, Aliki Angelidou, Vassilis Dalkavoukis and Vasiliki Kravva. E-book.

https://www.academia.edu/34963603/Ethnographic_Research_in_Border_Areas_Contributions_to_the_Study_of_International_Frontiers_in_Southeast_Europe. 4-13.

Дражета, Богдан. 2021. *Етничка идентификација и границе у Босни и Херцеговини: примери Мостара и Сарајева*. Београд: Одељење за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду и Досије студио. 11-440.

Дражета, Богдан. 2022. Етнички и регионални стереотипи у ТВ серији „Конак код Хилмије“. *Етноантрополошки проблеми* 17 (2): 119-156.

Дражета, Богдан Д. 2022. Могућности етнолошких и антрополошких проучавања Источног Сарајева: постанак, развој и будуће перспективе „новог“ града. У *Наука и стварност – Зборник радова са научног скупа (Пале, 22. мај 2021)*, ур. Јелена Марковић, 211-230. Пале-Источно Сарајево: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву.

Дражета, Богдан Д. и Младен Д. Станкић. 2020. Архитектонско-антрополошко истраживање Бежаније на почетку XXI столећа: утицај урбаног развоја на границе и перцепцију насеља. *Наслеђе* 21: 141-157.

Ђорђевић, Драгољуб Б., Драган Тодоровић и Јасмина Петровић. 2015. *Пограничје*. Ниш: Машински факултет и ЈУНИР. 7-22.

Број часова активне наставе, теоријска настава: 2+2

Методе извођења наставе: дискусионе групе, консултативна настава, семинари

На предмету Антропологија граница настава се одвија кроз редовне консултације и дискусије везане за избор релевантне литературе и употребу аналитичких појмова ради припреме обавезне презентације студентских истраживачких радова и завршног испита.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе: презентација истраживачког рада (50 поена)

Завршни испит: усмени испит (50 поена)